

Úvod > Veřejnost > Servis pro média > Autorské články, rozhovory

11. 2. 2021 | [Benda Vojtěch, člen bankovní rady](#)

Digitální měna garantovaná ČNB – budoucnost koruny?

Komentář *V. Benda, člena bankovní rady ČNB a poradce bankovní rady J. Matějů*
Vojtěch Benda a Jakub Matějů (Hospodářské noviny 11. 2. 2021 strana 7, rubrika Názory)

Central Bank Digital Currency. Nový „buzzword“, o kterém se mezi centrálními bankéři poslední dobou mluví. O co jde, proč je kolem toho takový povyk a proč by to mělo zajímat i vás?

CBDC je koncept digitální měny, a to garantované samotnou centrální bankou. CBDC má řadu prvků společných s hotovostí, protože stejně jako hotovost představuje pohledávku přímo za centrální bankou. Na rozdíl od hotovosti je však čistě digitální. Liší se také od digitálních peněz uložených na běžných účtech bank, ty jsou totiž pohledávkou za konkrétní bankou, nikoliv přímo za tou centrální.

Představme si například digitální peněženku u centrální banky. Vedle jistoty, kterou znamená uložení peněz přímo u ČNB, by mohla nabízet zajímavé úročení vložených prostředků. Do nějakého limitu zůstatku by úrok mohl být navázán na jednu ze sazeb stanovovaných centrální bankou. V případě ČNB by bylo možné uvažovat například o tzv. depozitní sazbě, která je typicky nastavena o něco níže než základní 2T repo sazba. Takové uspořádání by zajistilo přímý vliv měnové politiky na sazby úspor a zároveň by motivovalo celý bankovní sektor k nabízení atraktivnějších sazeb z vkladů.

Abychom trochu zmírnili nadšení, koncept CBDC má spoustu nevyřešených otázek a celosvětově je v plenkách. Nejdále s jeho vývojem jsou paradoxně rozvojové země. Mají totiž zvláštní motivaci k rychlé implementaci CBDC, a to nedostatečné pokrytí jejich populace standardními finančními službami. Možnost ukládat prostředky u centrální banky prostřednictvím mobilní aplikace je tak jednoduchou možností, jak širokému obyvatelstvu nabídnout základní finanční služby bez potřeby budovat nákladnou bankovní infrastrukturu v podobě pobočkových sítí. Celosvětově první CBDC uvedenou do provozu se tak ke konci loňského roku stal „písečný dolar“ na Bahamách.

Ideou CBDC se ovšem zabývají i centrální banky vyspělých zemí. Již dlouho diskutovaný švédský projekt eKrona je ve fázi experimentálního technického vývoje, paralelně s ním probíhá práce na legislativní a ekonomické analýze efektů CBDC. Švédové tím chtějí předejít situaci, kdy by vlivem již nyní pozorovaného dramatického poklesu využívání hotovosti centrální banka postupně ztratila kontrolu nad funkčností a spolehlivostí platebního styku. Na projektu digitálního eura v ideové rovině pracuje i Evropská centrální banka a pozadu nezůstávají ani centrální banky Velké Británie, Švýcarska, Kanady, Austrálie a Singapuru či americký Fed.

Koncept CBDC zahrnuje paletu možných technických a implementačních řešení. Vedle využití nových technologií typu blockchain se nabízí vypořádání obchodů přímo u centrální banky, které se nyní používá při

převodu plateb mezi obchodními bankami. Další volbou by pak bylo, zda využít stávajících distribučních sítí bankovního systému, spolehnout se na infrastrukturu kartových společností, nebo se do vývoje aplikací a styku s klienty pustit vlastními silami.

S tím souvisí i rizika projektů typu CBDC. Je třeba uznat, že centrální banka není expertem na retailové projekty a pro clientský kontakt nemá personální ani technické předpoklady. Proto většina centrálních bank zabývajících se projektem CBDC zvažuje spíše cestu spolupráce s bankami či nebankovními poskytovateli platebních služeb.

Mezi další nezanedbatelná rizika patří vliv CBDC na celou strukturu bankovního systému. Zejména v případě problémů v bankovním sektoru typicky hrozí úprk („run“) střadatelů směrem k jistotě garantované centrální bankou. V historických epizodách tohoto typu lidé hromadili hotovost, v představitelné budoucnosti by měli možnost převádět úspory z bank do CBDC. Pokud by takový stav trval déle, hrozilo by potlačení role bank jako strážců úspor a jejich redukce na poskytovatele úvěrů.

ČNB vždy prosazovala svoji technologickou neutralitu. Nemůže tedy nutit obyvatele do inovací, které nejsou vyvolány společenskou poptávkou. Covid-19 nám však ukázal, jak rychle dokáže obyvatelstvo změnit své návyky. Krize jsou obecně katalyzátorem, urychlovačem vývoje, který by jinak trval dlouhé roky. I když jsme v této oblasti na začátku, není vyloučeno, že digitální hotovost bude v nějaké podobě součástí budoucnosti rovněž české koruny.

čnBlog – V. Molnár: Digitální měny centrálních bank (CBDC) https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Digitalni-meny-centralnich-bank-CBDC/